operation1325

Kvinnoorganiationer i samverkan för att genomföra resolution 1325

MAKT ÅT KVINNOR I FREDSPROCESSER

Foto: Susan Hinnre Svenska institutet i Alexandria.

MAKT ÅT KVINNOR I FREDSPROCESSER

Vad är Operation 1325?

Operation 1325 är en paraplyorganisation bestående av fem medlemsorganisationer som tillsammans arbetar för att främja kvinnors inflytande i säkerhetspolitik och fredsprocesser i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 1325, både i Sverige och internationellt. Genom kapacitetsutveckling och informationsspridning arbetar vi för att skapa förutsättningar för kvinnor att medverka aktivt på alla nivåer av fredsbyggande arbete och för att kvinnors perspektiv på säkerhet ska genomsyra det fredsbyggande arbetet. Tillsammans med våra internationella partners har vi kunskap och erfarenhet som vi sprider till beslutsfattare, det civila samhället och allmänheten med syftet att öka implementeringen av resolution 1325.

Vad innebär resolution 1325?

Då FN:s säkerhetsråd antog resolution 1325 år 2000 vid FN:s femte kvinnokonferens i New York skrevs historia. Resolution 1325 det första FN-dokument som erkänner kvinnor som aktörer för fred.

Kvinnors lika och fulla deltagande i fred- och säkerhetsarbete är både en rättighet och en fråga om mer effektivt fredsarbete. Resolutionen förstärker FN:s fredsarbete genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv och synliggöra kvinnors roll i fredsskapande arbete.

Resolutionen erkänner också kvinnors utsatthet i krig och konflikt. Att synliggöra alla aspekter av en konflikt skapar ett mer omfattande och bredare fredsarbete. På så sätt skapas en hållbar fred.

Antagandet är ett resultat av 20 års påverkansarbete från kvinno- och civilsamhällesorganisationer världen över för att förbättra kvinnors och flickors situation under väpnad konflikt. Resolutionen bygger på den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) och Peking-plattformen. Resolutionen kan dels upp i fyra delar: deltagande, skydd från våld, motverkande av våld och jämställdhetsintegrering.

Resolutionen har följts upp av sju systerresolutioner, resolution 1889, 2122, 2242, 1820, 1888, 1960 och 2106 som alla stärker Resolution 1325. Resolutionen är juridiskt bindande för FN:s alla medlemsstater.

Foto: Susan Himme Svenska institutet i Alexandria.

Varför finns Operation 1325?

Civilsamhället har en viktig roll för resolutionens genomförande i form av bevakning, granskning och stöd för implementeringen. Därför finns vi - för att trycka på för en implementering av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325.

Vi vill att:

- kvinnor ska vara representerade vid fredsprocesser,
- kvinnors rätt att leva i frihet från sexuellt våld i konflikter respekteras,
- kvinnor och flickors säkerhet ses som en central säkerhetsfråga istället för att frågan marginaliseras,
- FN sätter tillräcklig press på de medlemsstater som undviker att genomföra resolutionen och
- att tydliga kriterier och tidsramar för implementering skapas.

Därför finns Operation 1325 - för att trycka på för en implementering av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325.

Hur Operation 1325 arbetar

Operation 1325 arbetar med freds- och säkerhetsaktörer för att utveckla och förbättra metoder för genomförandet av 1325.

Kapacitetsbyggande

I många konflikt- och post-konfliktländer är kvinnors rättigheter marginaliserade och kvinnoorganisationer har svårt att verka. För att stödja civilsamhälle och folkvalda arbetar vi med kapacitetsutveckling tillsammans med kvinno- och freds-organisationer i bland annat i Mellanöstern och Nordafrika, Albanien, Turkiet och Colombia. Tillsammans bygger vi långsiktiga lokala, regionala och internationella nätverk för en inkluderande och hållbar fred och säkerhet.

Information

En viktig del av vårt arbete är att öka medvetenheten om resolutionen och kvinnors roller i konflikter. Operation 1325 utgör en plattform för kvinnors perspektiv på fred och säkerhet. Vi håller föreläsningar och workshops för studenter, myndigheter, politiker och organisationer och verkar nära studenter och forskare.

Påverkansarbete

Vi granskar myndigheters arbete med implementeringen av den svenska handlingsplanen för resolution 1325 och skapar en brygga mellan politik och praxis. Vi anordnar också debatter och publicerar artiklar i media.

DELTAGANDE I FREDSPROCESSER

Mellan 1992 till 2011 utgjorde kvinnor endast 2 % av chefsmedlarna i världens olika fredsprocesser. I konfliktdrabbade länder utgör kvinnor 22 % av alla parlamentariker, där lagstadgad kvotering finns. I konfliktdrabbade länder utan kvotering är endast 11,2 % parlamentariker kvinnor. Kvinnor har därför inte möjlighet att utöva inflytande över hur samhället ska se ut efter en konflikt.

För att uppnå inflytande behöver fler kvinnor verka politiskt. Kvinnor behöver finnas med vid förhandlingarna för att representera sina intressen och försvara sina rättigheter.

Ett viktigt framsteg togs av FN år 2015 då kvinnoorganisationer från civilsamhället blev konsulterade i alla de 14 medlingsprocesser som FN då var delaktiga i. Utav dessa medlingsprocesser var fem kvinnor chefsmedlare.

SKYDD FRÅN SEXUELLT VÅLD

Sexuellt våld i konflikt är en del av en bredare våldsanvändning mot kvinnor som förhindrar jämställdhet och fråntar kvinnor deras mänskliga rättigheter.

Antalet våldtäktsfall uppskattas under kriget i forna Jugoslavien till 50-60 000 mellan åren 1992-1995, i Colombia till närmre en halv miljon mellan åren 2001-2009 och i DR Congo till drygt 400 000 mellan år 2006-2007. Våldet som uppstår i konflikt tar inte slut då konflikten tar slut. Organiserad människohandel för sexuella ändamål och sexuell exploatering är lika vanlig i efterföljden av krig som våldtäkt under krig, enligt en undersökning från FN.

Ett sätt att motverka sexuellt våld är att kvinnor finns representerade inom säkerhetssektorn. I det fåtal länder som år 2015 rapporterade till FN om antal kvinnor inom säkerhetssektorn fanns endast 12,3 % kvinnor inom polisen och färre än 12 % kvinnor inom militären.

MOTVERKANDE AV VÅLD

Så sent som år 2016 utfärdade Internationella brottsmålsdomstolen för första gången en dom i ett fall om sexuellt och genusbaserat våld. Jean-Pierre Bemba Gombo dömdes för att inte ha hindrat sina trupper från att begå våldtäkt, mord och plundring i Centralafrikanska republiken år 2002-2003.

Varför det tagit så lång tid för rättsystemet att hinna i fatt verkligheten är för att våldtäkt har uppfattats som en oundviklig del av krig, som inte går att förhindra. Därför behövs resolution 1325, för att synliggöra både kvinnors utsatthet och rätt till frihet från sexuellt våld.

För att motverka sexuellt våld i krig kräver resolutionen att avskaffa den amnesti som omger våldet. Det sker genom att konfliktrelaterad våldtäkt och sexuellt våld blir straffbart enligt lag. Dessutom ska kvinnors rättigheter få ett starkare skydd och kvinnors lokala initiativ för fred ska stöttas.

JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING

Resolutionen säger att alla insatser FN och dess medlemsstater tar sig an ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Hänsyn ska tas till hur insatsen påverkar män respektive kvinnor. Ett särskilt fokus ligger på postkonflikt-situationer och situationen för människor på flykt.

För att skydda kvinnor från våld i flyktigläger i Niger har FN satt upp särskilda matdistributionsplatser endast för kvinnor i flyktingläger. Ett annat exempel är UN Women som satt upp särskilda platser för kvinnor i Za'ataris flyktingläger i Jordanien, där kvinnor kan jobba under säkra former och ta del av information om könsbaserat våld och kvinnors rättigheter.

Idag är det fler människor på flykt i världen än någonsin tidigare. FN och dess medlemsstater behöver därför arbeta mer för att åtgärda de grundläggande orsakerna till konflikt.

”As men take up arms, women hold communities together in times of war”

Mary Robinson, Special Envoy for the Great Lakes region, 2013 - the first woman designated as a UN lead mediator in a peace process.

Följ oss på vår hemsida: www.operation1325.se
Gilla oss på Facebook: www.facebook.com/operation1325
Följ oss på Twitter: www.twitter.com/operation1325

Denna produktion har finansierats av Sida, Styrelsen för internationellt utvecklinssamarbete. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvaret för innehållet är uteslutande producentens/författarens.

Text: Charlotte Lind, Operation 1325
Layout: Pernilla Dure
2017, Operation 1325

För mer information kontakta Operation 1325
Operation 1325
Hammarby allé 93, 120 63 Stockholm
08-676 05 09
070-331 77 75
info@operation1325.se